

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ชาติไทยเป็นชาติที่มีอารยธรรมทัดเทียมกับอารยประเทศทั้งหลาย อารยธรรมประการหนึ่งของเราก็คือภาษาไทย ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีความสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณีและสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 31)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนไว้ 5 สาระ ประกอบด้วย สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดูและการพูด สาระหลักการใช้ภาษา และสาระวรรณคดีและวรรณกรรม ในสาระการเขียนได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐาน ท.2.1 ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร การเขียนเรียงความย่อความ และการเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ การเขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้กำหนดให้เรียนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1-4 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 2-5) จึงนับได้ว่า การเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญเพราะสามารถใช้บันทึกเรื่องราว วิชาความรู้ ความคิดต่าง ๆ ไว้ได้และยาวนานกว่าการพูด และยังช่วยสืบทอดวัฒนธรรมด้านสติปัญญาทางความรู้ ความคิดต่าง ๆ ไว้ได้อย่างยั่งยืนจากคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่ แต่การเขียนเป็นทักษะที่ฝึกให้เกิดความชำนาญยากกว่าทักษะอื่น ๆ โดยเฉพาะนักเรียนระดับประถมศึกษา เพราะการเขียนเป็นทักษะที่ผู้เขียนต้องมีทักษะความสามารถย่อย ๆ มากมายหลายด้าน เช่น ความสามารถในการหยิบคินสอ ปากกา ความสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อมือกับสายตา การรู้วิธีการเขียน กลไกในการเขียน มีข้อมูลความคิดและความสามารถในการจัดลำดับความคิด

ตลอดจนความสามารถด้านการใช้ภาษา ทั้งยังต้องมีทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และความคิดที่ดีอีกด้วย การที่ผู้เขียนได้รับข้อมูลอย่างกว้างขวางจนมีประสบการณ์มากพอที่จะช่วยให้การพูดและเขียนดีขึ้น จึงจะเขียนสื่อสารความรู้ ความคิดของตนให้ผู้อ่านเข้าใจ แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าเราจะสอนทักษะการเขียนให้แก่เด็กเล็ก ๆ ไม่ได้ เราสามารถสอนได้ทุกระดับอายุ เพียงแต่เราต้องเข้าใจในกระบวนการของทักษะการเขียน เข้าใจพัฒนาการแห่งวัย และเลือกวิธีการตลอดจนกิจกรรมที่เหมาะสมมาให้นักเรียนฝึก รวมทั้งเข้าใจการวัดและประเมินผลทักษะการเขียนได้ถูกต้องเป็นอย่างดี (วิไล ทองแท่ง. 2549 : ออนไลน์)

การเขียนเป็นทักษะการสื่อสารด้วยตัวอักษรเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ ข่าวสารและจินตนาการจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน ซึ่งการเขียนที่มุ่งประโยชน์ทางธุรกิจหรือทางวิชาการในลักษณะความเรียงเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนต้องสามารถใช้จินตนาการหรือความคิดของตนเขียนสื่อสารออกมาด้วยถ้อยคำที่สละสลวย ประทับใจให้ผู้อ่าน ผู้ฟัง มีความรู้สึกในทางเพติดเพตินเจริญใจ และประดับสติปัญญาไปด้วยในตัว (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. 2545 : 18) การเขียนที่ผู้เขียนสร้างคำ และเขียนจากจินตนาการของตนเองโดยมิได้ลอกเลียนแบบอย่างของผู้อื่น มีอิสระที่จะเลือกรูปแบบการเขียนโดยไม่อยู่ในกรอบของลักษณะคำประพันธ์นัก ผลงานเช่นนี้จึงมีความประณีต มีคุณค่าทางความคิดริเริ่มอย่างเด่นชัด (ประภาศรี สีหอำไพ. 2544 : 34)

จากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านขามเต่า (ขามเต่าผดุงศิลป์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 วันที่ 17-19 มกราคม พ.ศ. 2550 ในมาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และสร้างวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับพอใช้ คือ มีค่าเฉลี่ย 0.5 คิดเป็นร้อยละ 50 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทักษะด้านการเขียนเป็นทักษะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำ คือ มีค่าเฉลี่ย 0.4 คิดเป็นร้อยละ 40 และเมื่อศึกษาตัวอย่างแบบฝึกที่เป็นผลงานนักเรียน กิจกรรมที่ครูกำหนดให้นักเรียนเขียนเป็นเรื่องราว สรุปผลประเมินทักษะด้านการเขียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนขาดความคิดและจินตนาการที่แปลกใหม่ในการเขียน การใช้ภาษาในการเขียนยังไม่มีคำที่หลากหลาย ขาดความสละสลวยในภาษา การนำเสนอเรื่องขาดความแปลกใหม่และน่าสนใจ นอกจากนั้นเนื้อหายังขาดความเชื่อมโยง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นจุดสำคัญที่ควรพัฒนาทักษะผู้เรียนครอบคลุมทุกด้าน สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจและปรัชญา ของโรงเรียนที่ว่า นวัตกรรม ปัญญา สมาอาภา ซึ่งที่มีความหมายว่า แสงสว่างเสมอด้วยปัญญา ไม่มี มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะในการปฏิบัติ

งานร่วมกัน จัดการการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและ
การประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ) มหาชน. 2549 : 5)

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีความสำคัญต่อชีวิตบุคคลและสังคม กล่าวโดยสรุป
ด้านความสำคัญต่อชีวิต เกิดภูมิปัญญาด้านสำนวนภาษาใหม่ ๆ สำหรับการติดต่อสื่อสาร
เกิดอาชีพใหม่ จากการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์ เกิดการสืบสานทางวัฒนธรรม ด้านความสำคัญ
ต่อบุคคล คือ การพัฒนาสมองซีกขวา เกิดภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ ด้านความสำคัญต่อสังคม
เกิดรูปแบบใหม่ของการติดต่อสื่อสาร และจุดประกายความคิดให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ในสังคม
ที่มาจากความคิด ความฝันและจินตนาการในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ (อัจฉรา ชิวพันธ์.
2550 : 6-7) จากความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังกล่าว จึงจำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนา
และส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนในระดับ
ประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากงานวิจัยและตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการพบว่า
นักเรียนในระดับประถมศึกษา เป็นช่วงสำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา
เป็นอย่างดี การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานที่ขึ้นอยู่กับพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวบุคคล
ทุกคน การพัฒนาทักษะด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรจะเริ่มสอนตั้งแต่ในระดับ
ประถมศึกษา เพราะนักเรียนในวัยนี้มีความสนใจและมีจินตนาการในการนำเสนอออกมา
ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ดี นักเรียนในช่วงวัยนี้จึงเป็นช่วงสำคัญของการพัฒนาความคิด
เชิงสร้างสรรค์ (อารี รังสินันท์. 2532 : 12)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูต้องจัด
กิจกรรมที่หลากหลายทั้งการฝึกเขียนบ่อย ๆ ฝึกอ่านข้อความที่เขียน รวมถึงส่งเสริมให้
นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งการเรียนรู้
แบบกลุ่มร่วมมือเป็นวิธีเรียนที่มีการจัดกลุ่มการทำงานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูน
แรงจูงใจทางการเรียน โดยการจัดสถานการณ์และบรรยากาศให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน
เป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มมีสมาชิกที่มีลักษณะแตกต่างกันในด้านสติปัญญาหรือความถนัด
และสมาชิกแต่ละคนจะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเองและของสมาชิกในกลุ่ม
รับผิดชอบความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน ความสำเร็จของกลุ่มพิจารณาจากความสำเร็จในการ
เรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่จะพัฒนาผู้เรียนด้านสติปัญญา อารมณ์และ
สังคม ทำให้นักเรียนที่เรียนเก่งได้รับการปลุกฝังให้มีความเสียสละในการดูแลรับผิดชอบ
สมาชิกในกลุ่ม ไม่เห็นแก่ตัว นักเรียนที่เรียนอ่อนก็จะได้รับการดูแลจากสมาชิกในกลุ่ม
จนทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว ถูกทอดทิ้ง ซึ่งเป็นลักษณะที่
สอดคล้องกับสภาพที่เหมาะสมในการอยู่ร่วมกันในสังคม (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2553 :

54) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยเทคนิค LT (Learning Together) เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่งที่มีกระบวนการไม่ซับซ้อน โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มกลุ่มละ 4 คน ที่มีความสามารถ ทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาโดยกำหนดให้แต่ละคนมีบทบาทในการเรียนรู้ เช่น สมาชิกคนที่ 1 อ่านคำสั่ง สมาชิกคนที่ 2 หาคำตอบ สมาชิกคนที่ 3 หาคำตอบ สมาชิก คนที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ กลุ่มย่อยสรุปคำตอบร่วมกัน ส่งคำตอบนั้นเป็นผลงานกลุ่ม ผลงานกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้เท่ากันทุกคน โดยครูผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคเสริมแรงร่วมด้วย เช่น ให้อัปยศ คำชมเชย เป็นต้น สมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม (ทีศนา แคมมณี. 2548 : 69-70)

การศึกษาแนวทางในการใช้สื่อการศึกษาเพื่อนำมาฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นนวัตกรรมทางการศึกษานวัตกรรมหนึ่งที่น่าจะนำมาทดลองใช้เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกทักษะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาที่เป็นทักษะมาก เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น สามารถจดจำคำ เนื้อหาในบทเรียน และคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้ นำมาวัดผลการเรียนหลังจากที่เรียนแล้ว ตลอดจนสามารถทราบข้อบกพร่องของนักเรียน และนำไปปรับปรุงได้ทันที่ ซึ่งจะส่งผลทำให้ครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (นิมิต เพชรจำนงค์. 2547 : 37) นอกจากนี้วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549 : 131) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกว่า การให้นักเรียนทำแบบฝึกมาก ๆ จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ดีขึ้น การสร้างแบบฝึกจึงควรสร้างอย่างถูกวิธี จัดทำอย่างเป็นระบบ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน เป็นเรื่องที่น่าสนใจและท้าทาย

เบญจมาศ คุ่มทรัพย์ (2550 : 73) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า ต้องการให้นักเรียนคิดได้อย่างหลากหลายและถ่ายทอดความคิดออกมาด้วยการเขียน กิจกรรมเริ่มจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มจากการสร้างคำ ฝึกให้นักเรียนเขียนเป็นคำจนคล่องแคล่วแล้ว กิจกรรมต่อไปจึงฝึกให้นักเรียนเขียนเป็นประโยคง่าย ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจดี สามารถใช้คำเขียนเป็นประโยคได้อย่างหลากหลาย จากนั้นครูจึงจัดกิจกรรมการเขียนข้อความบรรยายภาพโดยกำหนดภาพง่าย ๆ ให้เป็นที่สนใจของนักเรียน ให้ดูภาพแล้วตั้งชื่อเรื่อง แล้วฝึกเขียนภาพต่อเนื่องให้เป็นเรื่องราว กิจกรรมดังกล่าว

เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความคิดที่แปลกใหม่อันเป็นบ่อเกิดของความคิดสร้างสรรค์ ครูเป็นผู้ชี้แนะและให้คำปรึกษาให้กิจกรรมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ทำให้นักเรียนมีความสนใจและร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน

จากแนวคิดหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย และสภาพปัญหาในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นระดับใด
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT จะส่งผลต่อทักษะด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับใด
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกทักษะ ประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย มีทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านขามเต่า (ขามเต่าผดุงศิลป์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน 1 ห้องเรียน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.2.2 ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้

3. กรอบเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ใช้สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐานที่ 2.1 ตัวบ่งชี้ที่ 5 โดยผู้วิจัยได้จัดทำเป็นแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 4 หน่วย ดังนี้ การเขียนคำ การเขียนประโยค การตั้งชื่อเรื่อง และการเขียนเรื่องจากภาพ

4. ระยะเวลาและสถานที่ที่วิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โดยดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านขามเต่า (ขามเต่าผดุงศิลป์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

นียมศัพท์เฉพาะ

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการออกแบบรายละเอียดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกทักษะ ประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค LT กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแล้วนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนที่ผู้เขียนสร้างคำ และเขียนจากจินตนาการของตนเองโดยมิได้ลอกเลียนแบบอย่างของผู้อื่น ด้วยภาษาที่สละสลวยเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ จากการเขียนคำ การเขียนประโยค การตั้งชื่อเรื่อง และการเขียนเรื่องจากภาพซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จัดผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ จำนวน 3-5 คน โดยความสามารถ สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบภายในกลุ่มอย่างชัดเจน โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ แนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน ระเบียบของกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน ครูสอนเนื้อหาแล้วให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ครูกำหนดไว้เพิ่มเติม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาให้เข้าใจ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ ครูช่วยเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ

ขั้นที่ 4 ขั้นทำกิจกรรมกลุ่มย่อย ครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำกิจกรรมโดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยครูจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยความสามารถ ครูอธิบายและแนะนำบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม ดังนี้

คนที่ 1 ทำหน้าที่เป็นประธานกลุ่ม มีหน้าที่คอยประสานงานภายในกลุ่ม นำเสนอข้อตกลงภายในกลุ่ม นำเสนอเพิ่มเติมขยายความรู้ในเนื้อหาที่เรียน และดูแลการทำงานกลุ่มให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของกลุ่ม

คนที่ 2 ทำหน้าที่เป็นเลขานุการกลุ่ม มีหน้าที่เป็นผู้สรุปผลการเรียนรู้ ช่วยประสานประสานงานในกลุ่ม จดบันทึกข้อตกลงและสรุปผล

คนที่ 3 ทำหน้าที่คอยจัดหาข้อมูล วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานกลุ่ม

คนที่ 4 ทำหน้าที่สังเกตการณ์ในการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม คอยเตือนให้ทุกคนทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นที่ 5 ขั้นทดสอบย่อย นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบย่อยโดยไม่ปรึกษากัน จากนั้นนักเรียนแต่ละคนนำแบบทดสอบมารวมกับกลุ่มและแลกเปลี่ยนกันตรวจ โดยครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบ นำคะแนนของสมาชิกทุกคนในกลุ่มมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงตามเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับ “คะแนนพิเศษ” กลุ่มใดได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดได้รับคำชมเชย

แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม จำนวน 8 ชุดฝึก

ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง ค่าที่แสดงระดับประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT มีระดับประสิทธิภาพที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ โดยคำนวณจากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากคะแนนการประเมินพฤติกรรมการทำกิจกรรมกลุ่ม การประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่ม และการประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์รายบุคคล ซึ่งต้องได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ โดยคำนวณจากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งต้องได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกทักษะ ประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT โดยการเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน

ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกรัก ชอบ พอใจ เต็มใจร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้จนประสบผลสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมาย ซึ่งประเมินได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนเรียนมีความสุข และมีความกระตือรือร้นต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกทักษะ ประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ
2. นักเรียนมีทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพิ่มขึ้นหลังจากเรียนรู้ด้วยการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT
3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและผู้สนใจในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT
4. เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
5. โรงเรียนได้นวัตกรรมที่เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา